

Певні расово-етнічні групи нового покоління в Америці також отримали неологічну номінацію. Молоді іспаномовні громадяни США (латиноамериканського походження), до прикладу, позначаються неологізмом *Generation N* (літера *N* - специфічним графічний знак іспанської мови), а молоде покоління афроамериканців – словосполученням *Hip Hop generation*.

Серед нового покоління США виділяють і маргінальну групу молодих людей, що не мають ні роботи, ні освіти. Вони нічим не зв'язані із суспільством, у якому живуть, а позаяк і характеризуються пейоративним словосполученням *disconnected youths*. Як, зрештою, і інші немодні молоді люди, а саме **skids** (street kids): *Jesse is 16 and a street kid, or "skid" in the unofficial parlance of social work.* (Globe and Mail, Nov. 18, 2006) та **neets** (від фрази *Not in employment, education, or training*): *Here's another thought, lifted from Ridley's inspiring book: "The 21st century will be a magnificent time to be alive," he says, a message which deserves to be disseminated far beyond the literary pages, so as to reach everyone from Neets and unemployed graduates to Lib Dems who cannot believe what they have got themselves into.* (The Observer, June 27, 2010).

Нове словосполучення **area boys** вживається для назви вуличних авторитетів, хуліганів. А неологізмом **hooligette**, утвореним шляхом зрощення слова *hooligan* з суфіксом *-ette*, називають молоду жінку-футбольну фанатку (з притаманною хуліганською поведінкою): *But surely it has not escaped the attention of football fans, especially the growing number of hooligettes (the new word for female followers of footie) that the best players are endowed with both film star good looks and exotic names.* (Expatica, June 30, 2006).

Наведемо приклад взаємодоповнення і своєрідного співіснування нових синонімічних виразів для номінації певних реалій. Нездару чи просто невезучу молоду людину називають або *September 10* (9/10, 9-10), або ж *victory-lapper* - учень, якому потрібно більше років, ніж передбачається, для завершення середньої освіти: *As a fifth-year student at Mother Teresa, Matt Rossoni is what's known as a "victory-lapper."* (London Free Press, Oct. 31, 2007). Щоправда, останнє з наведених слів більше відноситься до молоді шкільного чи студентського віку. Сюди ж відноситься і нове словосполучення **super senior**, яким називають студента, котрий закінчує університет або коледж більш, ніж за п'ять років: *Often called "super seniors," many students stay on long after their fourth year is up trying to get into classes, changing majors or just trying to squeeze out every last college experience.* (Desert News, May 1, 2006).

У нашій статті ми не торкалися надзвичайно могутнього джерела надходження молодіжних неологізмів з електронно-комунікативної сфери, яка характеризується специфічним телеграфним, максимально стислим і лаконічним стилем та ще інших багатьох не менш цікавих витоків поповнення сучасного англійського словника. Але, цілком очевидно, що навіть побіжний погляд на мовленнєві інновації англомовної молоді свідчить про важливість їх детального вивчення та соціолінгвістичного аналізу.

Література

Береговская Э.М. Молодежный сленг: формирование и функционирование // Вопросы языкознания. - 2006. - №3. - С.32-41. Запесоцкий А. С., Фаин Л. П. Эта непонятная молодежь. М.:1990 г. – 356 с. Зацкий Ю.А., Янков А.В. Инновации у словникового складі англійської мови початку XXI століття: англо-український словник. Словник. Вінниця: Нова Книга, 2008. – 360 с. Ayto J. The Oxford Dictionary of Modern Slang. – Oxford University Press, 1992 г. – 635с.

ГОНЧАРЕНКО О. В.

(Запорізький національний університет)

ХУДОЖНІЙ ВИМІР ПРОБЛЕМИ ПОВСЯКДЕННОСТІ: ДІАХРОНІЧНИЙ АСПЕКТ

У статті розглядається філософсько-естетична категорія повсякденності в літературних реаліях античності, середньовіччя, Відродження, Просвітництва, романтизму, реалізму та екзистенціалізму. Простежується рух від розуміння повсякденності як низької сфери до її розгляду в якості фундаментальної екзистенціальної основи життєдіяльності.

Ключові слова: повсякденність, діахронія, концепція особистості.

Гончаренко Е. В. Художественное измерение проблемы повседневности: диахронический аспект. В статье рассматривается философско-эстетическая категория повседневности в литературных реалиях античности, средневековья, Возрождения, Просвещения, романтизма, реализма, экзистенциализма и постмодернизма. Прослеживается движение от понимания повседневности как низкой сферы до ее рассмотрения в качестве фундаментальной экзистенциальной основы жизнедеятельности.

Ключевые слова: повседневность, диахрония, концепция личности.

Гончаренко О. В. Literary survey of everyday life problem: diachronic aspect. In this article philosopho-aesthetic category of everyday life is researched in the literary realia of antiquity, the Middle Ages, Renaissance, Enlightenment, romanticism, realism and existentialism. The development from its understanding as a primitive sphere to a fundamental existential basis of life activity is retraced.

Key words: everyday life, diachrony, the concept of the individual.

Суспільство в процесі історичного розвитку знаходиться у постійному русі та зміні, у різні епохи і в різних культурах люди сприймають і створюють світ по-своєму, на власний лад організують свої враження і знання, конструюють свою особливу, історично обумовлену картину світу. Такі зміни торкнулися і фундаментального соціокультурного феномену повсякденності. Однією з основних характеристик повсякденності є її історичність. «Повсякденність – це розгортання людського буття у часі, в процесі якого кожне нове покоління людей застає певний апріорний для себе предметний універсум, створений попередніми поколіннями, розпредмечує його ідеальний, семантичний зміст і робить цей зміст разом з усіма супутніми конотаціями своїм власним духовним надбанням, змінює цей світ в результаті перетворювальної практики, і передає змінений світ наступному поколінню, для якого цей перетворений універсум знову виступить в якості апріорної природно-історичної передзаданості» [Любутин, Кондрашов, с. 50].

Відповідно до цього, в різні епохи змінюється ставлення до повсякденності, тому доцільно дослідити це явище у діахронічному аспекті.

Об'єктом пропонованої статті є філософсько-естетична категорія повсякденності. **Предметом** безпосереднього аналізу є повсякденність у літературознавчому дискурсі в якості специфічної оповідної модальності.

Метою дослідження є простеження руху від розуміння повсякденності як низької профанної сфери до її розгляду в якості фундаментальної екзистенціальної основи життєдіяльності.

Розпочати дослідження, на нашу думку, варто з античності, адже саме в цю епоху віднаходимо перші спроби постановки проблеми повсякденності у концепціях античних філософів. Повсякденність розглядається як світ не-знання, світ копій. У повсякденному житті проста людина, на відміну від філософа, керується хибною думкою і не здатна досягти істинного знання (Платон, Аристотель).

Античне суспільство є рабовласницьким, становим та традиційним, і цим обумовлений жорсткий формалізм та чіткий його поділ на правителів, воїнів та виробників (ремісників та землеробів), останні належать до «простих людей», народу. Саме народ традиційно розглядався в якості носія повсякденного життя і оцінювався вкрай негативно. А. Гуревич звертає увагу на той факт, що «Людський ідеал античності передбачав індивіда – члена поліса, держави, який поглинутий суспільним, політичним, культурним життям, а не фізичною працею» [Гуревич 1984, с.227].

Для епохи античності характерне сприйняття повсякденності в якості регулярно повторюваного, звичайного, буденного, посереднього. Як стверджує німецький соціолог Х.-П. Турн, який досліджував історичний процес зміни семантики повсякденності, в епоху античності вона розглядається в аспекті «впорядкованої, знайомої реальності, яка встановлює певний порядок, перетворює хаос у звичну, гармонійну життєдіяльність, забезпечує правила і норми поведінки» [Thurn 1978, с. 47].

Ці тенденції відповідним чином віддзеркалюються і на художніх практиках античності. В античній літературі повсякденність зображена крізь призму долі простих людей, які живуть природним, гармонійним життям. Жорсткий формалізм античного суспільства наклав свій відбиток і на художній літературі, для якої характерний поділ літературних жанрів на високі та низькі. Якщо традиційно високі жанри (трагедія, героїчний епос) вдавались до оспівування вічного, ідеального, а дійовими особами виступали боги та герої (показовим є той факт, що у творах Гомера йде чіткий поділ на людей праці та еліту, воїнів, і використовує поет метафори повсякденного життя, трудового процесу лише для опису батальних сцен), то у більшості своїй зображення повсякдення є задачею низької літератури. Відмінність між комедією та трагедією встановлюють за складом персонажів, дійові особи трагедії – боги, герої, царі, полководці, драма з побутовими персонажами – комедія. В той час як високі жанри торкалися більш серйозних тем, комедії мали щасливий фінал та розкривали теми повсякденності та простонародності (Менандр, Філемон, Дефіл, Теренцій, Плавт). Таким чином, у пізній античності можна виділити комізм, сентиментальну любов до повсякденності, увагу до життя людей незначного соціального статусу.

Започаткована в античності традиція дослідження та художньої рецепції повсякденності знаходить своє логічне продовження в добу Середньовіччя. В Середньовіччі повсякденність належить до гріховного, земного, мирського життя, приреченого, тимчасового, суєтного. Земне повсякденне життя, сповнене спокутування та покаяння, розглядається лише як прелюдія до істинного буття. У кожній людині є шанс потрапити у град божий, але для цього їй треба у граді земному жити відповідно до правил, отже з'являється питання вдосконалення повсякденного буття, виникає потреба аскези та обмеження. Таким чином, повсякденне життя розглядається лише як переддвер'я справжнього буття, а тому йому приділяється дуже мало уваги, адже всі помисли та сподівання мають бути спрямовані до ідеального.

Основним носієм повсякденності продовжує виступати народ, який розглядався як «стадо христове». Отже, повсякденність розглядається як становий параметр і сприймається як компонент низових пластів культури. Повсякденне витісняється в сферу низову, в фарс, міський фольклор, і

відповідно набуває комедійного звучання. В міській літературі антифеодальні та антиклерикальні елементи дозволили зобразити нову, «приземлену» реальність, буденну сторону життя та новий тип героя – простолюдина, в характері якого підкреслюється практицизм, працелюбство та здоровий глузд, які допомагають йому вижити (фабліо, новелліно, шванки).

І якщо релігія вбачала в земному, тілесному та побутовому гріховне начало, а будь-яка зацікавленість повсякденням була грішною, то в низьких жанрах відбувається спростування релігійних догматів, висміюється аскеза та будь-які обмеження, проголошується самоцінність розкутого повсякденного життя. Прикладом такого ставлення є також лірика вагантів. Вони – приклад того, як побутове перемагає, як священне десакралізується. Однак проблеми повсякденності як такої вони не ставлять, їх задача – висунути опозицію до пануючого світогляду. Отже, в Середньовіччі повсякденне продовжує витіснятися у розряд низького, профанується, отримує комедійне звучання.

В епоху Відродження уявлення про призначення людини та її образ життя зазнають суттєвих змін. В цей період і людина і її повсякденне життя постають у новому світлі. Відродження розглядає повсякденність в якості природного буття, яке передбачає вільний вибір та розвиток особистості. Людина задовольняє земні потреби, створює новий світ і найвище, що в ньому є – саму себе, чим уподібнюється до Творця. Посилюється увага до навколишнього речового простору, змінюється відношення до людської плоті. Конкретність і конечність земного буття перестає бути ієрархічно приниженою, як це було у середньовічній культурі. Ренесанс – культ природності, а природність є повсякденною, мова йде про естетизацію повсякденних реалій. Емансипуючись від середньовічного аскетизму, людина вже не сприймає повсякденність як гріховне неістинне буття, сповнене обмежень, вона цікавиться повсякденням, яке є її власним безпосереднім життєвим досвідом. Повсякденність їй дана і людина має отримати від неї задоволення. Незважаючи на те, що Відродження проголосило нове розуміння людини, яке протистояло феодально-становій дискримінації як програма людської рівності, повсякденність продовжує розглядатись як становий параметр і сприйматися як компонент низових пластів культури. Адже гуманізм Ренесансу був верхівковим, елітарним явищем. В цьому проявляється глибока суперечливість Відродження, яке нерідко поєднує в собі крайнощі.

З одного боку, мистецтво Відродження звертається не до обраних, які вмінуть розуміти багатомітову традицію мови символів, а до кожного глядача, який здатний бачити красу світу і людини. Мова мистецтва Відродження стала зрозумілою масам. Боккаччо перший починає акцентувати увагу на стосунках людей по горизонталі. В середньовічному суспільстві вся структура людських відносин будувалася на основі соціальної вертикалі, коли брався до уваги офіційний статус людини, сама ж людина мала цінність з огляду на її соціальну роль, тобто певне майнове становище, васальну залежність, корпоративну чи партійну належність тощо.

Однак Шекспір, наприклад, проповідував елітарний гуманізм, тому повсякденним існуванням у нього наділені люди нижчих щаблів. Поширений у Шекспіра тип фарсових персонажів, що прийшли в його комедію з міського фольклору і відрізняються простакуватістю, незграбними манерами та комічною самовпевненістю.

У філософських роботах Нового часу повсякденність досліджується в межах гносеологічної проблематики, де у порівнянні з науковим мисленням з'ясовуються особливості буденного мислення: присутність його у пізнавальній діяльності кожного, наявність помилок, забобонів, афектів, що перешкоджають досягненню істини. Філософи цього періоду знаходять у буденному мисленні раціональний компонент – здоровий глузд, який дає можливість узагальнити життєвий досвід і влаштувати своє життя з позиції раціонального методу». [Кунденко 1998, с. 11].

В цілому повсякденність набуває негативного відтінку внаслідок формування раціоналістичних установок і різкого контрасту понять культура і цивілізація (а повсякденність вважалася головним наслідком цивілізаційного розвитку). Однак саме в цю епоху зроблені перші спроби освоєння повсякденності, взаємодії культури і побуту. Наукове освоєння дійсності несе з собою ідею вдосконалення, оновлення, зміни умов життя соціуму, а тому критикує ті форми його діяльності, які безпосередньо не пов'язані з наукою.

Для Просвітництва є характерною критика повсякденності, адже вона розглядаються як доля некультурних, нерозвинених особистостей, які разом представляють масу, яку треба освічувати, адже повсякденне життя народу сповнене хибних уявлень і забобонів. А тому просвітителі виступали за раціональне перевлаштування повсякденного життя суспільства. Саме розум та знання вивільнюють людину від рутини, адже мисляча людина не може жити повсякденним життям, бо їй доступні радості інтелектуального росту.

Просвітителі роблять перші спроби виявити закономірності між тим, як людина живе та мислить. Письменник не лише дає картину, він її аналізує. З цим пов'язане виникнення у XVIII століття соціально-

побутового роману. На авансцені у такому романі психологічний аналіз звичайних (в порівнянні з героями шахрайського роману чи класицистичної драми) характерів.

С. Річардсон, який вважається творцем сімейно-побутового та психологічного роману, ввів у літературу описи маленьких радощів і трагедій буденного життя («Памела», «Клариса Гарло»), його описи сповнені моралізаторства.

Аналітичний підхід до зображення всіх сторін сучасної дійсності розробив Г. Філдинг у соціально-побутовому романі «Історія Тома Джонса, знайди».

Крім роману, також і сентиментальна поезія все частіше звертається до зображення народного життя і повсякденного побуту, оспівує «природні почуття» «природної людини». Оспівування радості повсякденного життя, яка виникає на основі праці на природі. В елегіях (Т. Грей) протиставляються жорстокість життя у місті та патріархальний, ідилічний уклад життя у селі, обов'язково включають побутові замальовки. Буколістична література продовжує ренесансну тенденцію пошуку радості буття у повсякденному.

Водночас, демократизм просвітителів не ідеалізує людей третього стану, вони вдаються до всебічної критики та всіляко пропагують тяжіння до самовдосконалення особистості, викривають пасивність та інертність повсякденного життя. Яскравим прикладом такого ставлення є роман видатного просвітника Вольтера «Кандід», в якому розвінчується косність повсякденного мислення, яке керується принципом «хай все йде своєю чергою!», висміюється інертність мислення, сподівання, що все, що не робиться у житті, іде на краще.

Однак важливою для філософської концепції просвітників є можливість змінити ситуацію, адже для Просвітництва розум та знання вивільнюють людину від рутини, мисляча людина не може жити повсякденним життям, бо їй доступні радості інтелектуального росту.

Для романтиків повсякдення визначається не такими фактами як близькість до землі, не фізичною працею, не недостатком освіти, а відсутністю Божого дару, Божої іскри: кожен, хто не художник, живе повсякденним життям. Тому у романтизмі з'являється таке явище як маргіналізм. Раніше маргінальними вважались нижчі прошарки суспільства, а в романтизмі маргінальним стає художник. Він не задоволений жорстокими законами реальності, намагається втекти до вигаданого романтичного королівства, світу ілюзій. Вища цінність романтиків — творча свобода особистості, що вивисується над теоретичним пізнанням і повсякденно-практичною діяльністю.

Повсякденність, на думку романтиків, як прояв всезагальної нормативності, заданості і зарегламентованості позбавляє індивіда права вибору та реалізації свободи. Вона є минущою, обмеженою, примітивною, жалюгідною. Водночас ідеал є вічним, безкінечним, абсолютним і прекрасним.

Якщо раніше повсякденність розглядалась як доля нижчих прошарків суспільства, і відповідно вважалось, що елітарна, вища частина суспільства, не жила повсякденним життям, то романтизм перевертає цю ситуацію, для нього майнове становище не важливе, повсякденним, сірим життям живуть філістери, а філістери, буржуа, живуть у достатку. Повсякденність переміщується з соціальних низів у соціальні верхи. Адже, на думку романтиків, можна бути бідним, але силою творчої уяви створити свій власний, неповторний, прекрасний світ.

З точки зору бюргера, повсякденність є цілком комфортним, розміреним існуванням. З точки зору художника, це є примітивним, пристосовницьким, неістинним життям. Філістер для романтиків – носій повсякденності, людина без духовних потреб, людина з вузькими поглядами, яку цілком поглинула рутинна. Створити інший, романтичний, світ вона не спроможна, адже піклується лише про наживу та цілком поглинута повсякденними справами.

Яскравим прикладом такого ставлення є роман “Життєві переконання kota Мурра” Гофмана, в якому образ Мурра у гротесковому плані відображає психологію німецького філістера і психологію матеріального світу взагалі.

До повсякденної дійсності романтичний герой ставиться з глибокою іронією, він потішається над нею, в'їдливо і дотепно її висміює.

Однак поряд з критикою повсякденності у романтизмі зустрічається її ідеалізація, коли об'єктом зображення стає повсякденність минулого (В. Скотт). В основі історичних романів Скотта – принцип зображення життя пересічних людей на фоні могутнього розвитку історії.

Реалізм висуває соціальний аналіз феномену повсякденності. Реалізм, на відміну від романтизму, виключає підхід до мистецтва як до «вільної» гри і передбачає визнання реальності і пізнаваності світу на основі збору фактів, систематизації і створення послідовної концепції дійсності, яка б базувалася на принципах еволюції. Повсякденне життя сприймається як буденне, монотонне, передбачуване, наперед заготоване для кожної соціальної груп, водночас, для нього не існує альтернативи, а тому людина приречена жити у його ритмі та приймати його правила, норми і цінності. Але не кожна людина

погоджується миритись із своїм повсякденним життям. А тому бунт та протест нерідко стають предметом реалістичного зображення і складають сюжет творів.

Людина у реалістів обумовлена соціально-історичним середовищем і в основі реалізму лежить принцип соціально-класового детермінізму. Реалізм першим ставить проблему трагедії та безвиході маленької людини. Для реалістів буденна людина стає «середньою», «маленькою», «природною» (тобто позбавленого культури як соціального привілею), рядовою, а відповідно і економічно примушеною, пригнічуваною та несамостійною». У маленької людини є своє духовне життя, надії і сподівання, але реалісти показують, що через соціальний устрій суспільства, в якому вона живе, вона не в змозі себе проявити.

Задача реалістів не просто зобразити таку людину, не просто над нею посміятися, не просто його протиставити сильним світу цього, як це робили ваганти, а саме показати трагедію її повсякденного життя. саме у реалістів повсякденність постає як замкнуте коло, з якого немає виходу, людина є приречена на рутину, у неї немає шансів вирватися з цієї рутини.

Стендаль показує, наскільки соціальне середовище обумовлює долю людини, а будь-які спроби від нього втекти неминуче призводять до трагічного фіналу. Головний герой роману «Червоне і чорне», намагаючись розірвати вузол свого низького походження, змінити соціальне середовище, зайняти своє місце під сонцем (адже не хотів бути теслярем як батько, а орієнтувався на Наполеона), гине.

Але, на думку реалістів, гіпотетично вихід у такої людини є, вони бачать його у реформуванні соціального устрою, що дозволить знищити ці негативні чинники. Якщо це зробити, то будь-яка людина здатна на інтелектуальне та духовне зростання.

Кінець XIX століття знаменував важливі зміни у суспільному і культурному житті Європи. Закінчилася епоха спокійного, «патріархального», розвитку суспільства з його усталеними соціальними і естетичними традиціями. Замість них йшов процес переоцінки старих цінностей і створення нових, які відповідали іншим історичним умовам. Почуття тривоги, смутне відчуття неблагополуччя та близької катастрофи (А.Шопенгауер, А. Бергсон, Ф.Ніцше). Теперішнє асоціювалося з «нічною» епохою, епохою «всесвітнього мовчання». Гостре відчуття протистояння людського «я» до оточуючого світу примушувало художників виходити за вузькі традиційні просторові і часові рамки повсякденного. Декаданс з його відривом від реальності, поетикою мистецтва для мистецтва, естетизмом, перевагою форми нарочито відсторонюється та ігнорує повсякденне буття.

XX століття не виправдало надій на процвітання людства. Світові війни призвели до численних людських жертв та матеріальних втрат; багато науково-технічних відкриттів пішли не на користь людства. Відмовившись від Бога, втративши віру в розум, перед людиною XX століття постало питання: чи варте життя бути прожитим, якщо немає надії на вищу справедливість?

Екзистенціалісти (М. Хайдеггер, К. Ясперс, Х. Ортега-і-Гассет, Ж.-П. Сартр, А. Камю) розглядають повсякденність як неаутентичну форму буття людини, ототожнюють повсякденне з «масовим», обивательським і розглядають його як результат культурного занепаду, знеособленості, механіцизму. З іншого боку, повсякденність є необхідною онтологічною основою людського існування. Повсякденність вказує на закинутість людини в незалежні для неї обставини життя, і є модусом Dasein, а отже не оцінюється виключно негативно. Екзистенціалізм виділяє повсякденність в якості суб'єктивного компоненту – це доля всіх людей, змінюється лише ставлення до неї. А якою вона буде – залежить від самої людини, вона може піддатися її впливу, а може виголосити протест. На думку екзистенціалістів, кожній людині надається право вільного вибору, який полягає у вирішальному кроці на один із двох шляхів: або на шлях злиття з натовпом Das Man, що означає втрату людиною своєї самобутності, оригінальності, спрощення свого життя, ідеальна модель якого – це «жити як усі», або на шлях більш складний, на якому людина намагається вирватися з кола буденних турбот і тривог, звільнитися від повсякденних життєвих проблем, страждаючи жити у відповідності до самої себе, прислухатися до внутрішнього «Я», уникати колективних стереотипів і мислення шаблонами, знайти в собі сміливість протиставити себе das Man.

Повсякденність є абсурдним буттям, її абсурдність полягає в тому, що життя зводиться лише до повсякденної метушні, біганини з єдиною думкою про те, як вирішити всі свої проблеми, владнати справи, які постійно з'являються на життєвому шляху. Людина під тиском повсякденності забуває про головне, не помічає більш вагомого, сутнісного, трансцендентного, спрощує життя.

Видатний письменник-екзистенціаліст А. Камю не бачить сенсу такого існування. За цих умов варто покінчити життя самогубством. Але в такому разі це значить визнати перемогу абсурду над собою, а допустити це людина вільна не може, це штовхає її на бунт. В цьому полягає остання гордість людини, те, що визначає її як людину. У гіршому випадку вона буде приречена жити за законами знеособленого das Man. Але таку людину екзистенціалісти не засуджують, адже вона приречена жити в суспільстві, і

саме суспільство не дає їй можливості реалізувати своє «справжнє буття», воно влаштоване так, що в його ж інтересах «виробляти» масу однакових людей, тиражуючи їх як товар.

Таким чином, можемо дійти **висновку**, що у художній практиці спостерігаються кілька етапів еволюції розуміння повсякденності. В античності – це природне, гармонійне буття посткої людини. Середньовіччя бачить в ньому хибне, мінливе земне буття на протигагу ідеальному та вічному небесному. Ренесанс повертається до природного буття, але й передбачає вільний вибір та розвиток особистості. В епоху Просвітництва вперше з'являється критичне ставлення до повсякденності як долі некультурного народу, який необхідно освічувати. Романтизм вперше розглядає повсякденність не з позиції станової приналежності, вона є долею обивателя, філістера, висуває протиставлення художника та буржуазії. Реалізм висуває соціальний аналіз та закономірності феномену. Декаданс з його відривом від реальності ігнорує повсякденне буття. Екзистенціалізм виділяє повсякденність в якості суб'єктивного компоненту – це доля всіх людей, змінюється лише ставлення до неї. Закономірним є той факт, що протягом усіх періодів розвитку художньої літератури у повсякденності завжди була альтернатива. **Перспективним**, на нашу думку, є дослідження особливостей постмодерністської візії повсякденного буття, причин, які призвели до якісно нового бачення повсякденності: як онтологічної основи життєдіяльності людини, яка не має жодних альтернатив.

Література

Гуревич А.Я. Категории средневековой культуры / А.Я. Гуревич. - 2-е изд., испр. и доп. - М. : Искусство, 1984. - 350 с.-(ил.).
 Кунденко Я.М. Повсякденність як реалія культурної дійсності : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філос. наук : спец. 09.00.04 "філософська антропологія і філософія культури" / Я.М. Кунденко. – Харьков, 1998. – 20 с. Любутин К.Н. Историчность повседневности: от феодализма к капитализму / К.Н. Любутин, П.Н. Кондрашов // Научный ежегодник Института философии и права Уральского отделения Российской академии наук. – Изд-во: Учреждение РАН "Ин-т философии и права Уральского отд-ия РАН", 2005. - №6. – С. 49-77. Шайтанов И.О. История зарубежной литературы. Эпоха Возрождения : учебник для студентов высших учебных заведений / И. О. Шайтанов. - Москва : Дрофа, 2009 - 464 с. Thurn H.-P. Grundprobleme eines sozialwissenschaftlichen Konzept des Alltagskultur / H.-P. Thurn // KZ. – 1978. – Jg.30. – H. 1. – S. 47-59.

ІВАНЧЕНКО М. Ю.

(Український національний лісотехнічний університет)

СТРУКТУРНІ ПАРАМЕТРИ БАЗОВОГО ПРОШАРКУ ПОЛЯ КОНЦЕПТУ BREAK У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

У статті розглядаються структурні параметри базового прошарку концептополя *break*. За допомогою лексикометричних методів встановлено коефіцієнт семантичного зв'язку між конститuentами поля. Виділено мікрогрупи в яких слова тісніше пов'язані між собою, і, таким чином, визначена семантична структура концепту.

Ключові слова: поле, лексична одиниця, матриця, семантична структура, синонім, сема.

Иванченко М. Ю. Структурные параметры базы поля концепта BREAK в современном английском языке. В статье рассматриваются структурные параметры базы концептополя *break*. С помощью лексикометрических методов определяется коэффициент семантической связи между конститuentами поля. Выделяются микрогруппы в которых слова более тесно связаны между собой, и, таким образом, определена семантическая структура концепта.

Ключевые слова: поле, лексическая единица, матрица, семантическая структура, синоним, сема.

Ivanchenko M. U. Structural Parameters of the Basic Layer of the Concept Field BREAK in English. The article presents the structural parameters of the basic layer of the concept field *break*. The coefficient of the semantic relations between the field units is determined with the help of matrix. The microgroups in which words are closer related are distinguished, and so the semantic structure of the concept is determined.

Key words: field, matrix, lexical unit, semantic structure, synonym.

В останні десятиліттями чітко окреслилась орієнтація лінгвістичної думки на вивчення проблем взаємодії процесів мислення та мови. Важливою когнітивною складовою людського розуму є здатність до утворення концептів і формування категорій, що, власне, й називається концептуалізацією й категоризацією світу. Увагу дослідників усе більше привертають механізми категоризації, інтерпретації та відображення мовою навколишнього світу людини, аналіз концептів у мовному просторі. Об'єктом багатьох лінгвістичних досліджень останніх років є особливості концептуалізації предметів та явищ.

Концепт BREAK ми розглядаємо як вербалізований культурно-маркований смисл, представлений мовними знаками, що виражають певні культурні цінності представників конкретної лінгвокультури, як одиниці колективної свідомості, які відмічені етнокультурною свідомістю та мають мовне вираження.

У працях провідних вчених представлені різні методики аналізу концептів, до прикладу, метафоричний, польовий, фреймовий тощо. Для розгляду лінгвокогнітивної структури концепту BREAK найбільш релевантним ми вважаємо метод польового аналізу, суть якого полягає в тому, що будь-який мовний феномен може бути представлений у вигляді моделі.

Концептополе формується за традиційними положеннями теорії поля. Воно становить поєднання ментальних одиниць, які відображають позначуване концептом явище, тому «поле з'являється як спосіб існування й угруповання мовних елементів із варіативними властивостями їх концептуального